

Rapport från tångrensning i Fågelviken

Tångröjningen i veckan skedde med utgångspunkt att få en fin strand utan tång. Uppnåddes det målet?

Frågan om tången i Fågelviken diskuterades i [Möllekuriren 2014 nummer 4](#) på ett sätt som jag tyckte ledde framåt. Problemet förtjänar en analys efter erfarenheten med maskinrensningen.

Eftersom jag var på plats både omedelbart före rensningen, under en del av arbetet och efter – vilket få eller inga andra var – vill jag lämna min syn på resultatet. Man kan inte klandra de ansvariga för brist på ambitiös satsning, inte minst ekonomiskt måste det ha kostat en hel del.

Hur såg det då ut före? Tång fanns, som ofta ett band vid vattenbrynet, merparten flytande. Ett band som måste passeras om man skulle bada. Detta är ett ganska normalt läge i Fågelviken. På strandområdet, det vill säga hela ytan om cirka 20–25 meter mellan stenbryggan och gräs- och kullerstensområdet som tar vid söder mot den lilla badplatsen fanns begränsade mängder helt torr tång, en del småsten i storlek grus upp till ett äpples format. I huvudsak var det fin sand.

Tisdag morgon den 30 juni omkring klockan 7 inleddes rensningen som utfördes med traktorgrävare med container på bunkerslöp för borttransport av det rensade materialet.

Stranden skyfflades över hela ytan så att den lilla mängden torr tång försvann samtidigt med det översta sandlagret och de mindre mängder av små stenar som låg spridda i den finkorniga sanden.

Huvuddelen av tången som låg i strandbrynet (våt tång under nedbrytning) rördes inte. Att detta inte åtgärdades som ändå är det primära kan man bara spekulera kring. Den närmaste förklaringen är att det skulle ha krävt att maskinen hade fått arbeta i riktning från havet och upp mot stranden.

Maskinen hade fått köras ut i vattnet ett bra stycke för att kunna få tången i skopan för att sedan köra upp till containern som stod på gräsplanen en bit upp. Att försöka få upp denna tång genom att i stället arbeta i riktning mot havet och nedförsbacke hade varit svårt; en del av tången skulle komma med skopan, men det mesta skulle ha runnit ur skopan med det vatten som skopan plogade undan.

Vidare: Om maskinen hade fått arbeta i riktning mot land och från havet hade den delvis stått i vatten. Saltvatten hade sannolikt kunnat trängt in i skopans leder och lager, liksom i fordonets hjullager, vilket föraren troligen ville undvika.

Efter rensningen av området ovanför själva vattenbrynet visade det sig att den fina sanden hade minskat och andelen grov sand ökat. Den grova sanden låg nämligen under det fina övre sandskiktet.

Vågor och vind formar om stränderna från säsong till säsong. Man kan se att hårdmaterial skiftar sig i drivor. Jag är ingen expert som kan förklara hur det går till, men det är lätt att se effekterna.

På en sandstrand som Fågelviken – som bara delvis är naturlig med tillförd sand av olika fraktioner – finns det ett flera lager av olika sand- och grusfraktioner. Under vinterhalvårets många månader bearbetas dessa av naturkrafterna.

Man kan se detta efter rensningen, eftersom den finkorninga sanden inte var lika rikt förekommande under ytskiktet som ovanpå. Den finaste sanden låg överst, men mycket av denna skrapades bort och kördes i väg.

Om denna form av rensning upprepas regelbundet är det ett bra sätt om man vill ha en yta med grov sand och smågrus. På sikt avlägsnas nämligen all finare sand genom rensningarna.

Att rensa med en standardskopa är ett klumpigt sätt, resultatet blir därefter. Det finns skopor med taggar; när de förs över en yta med en vinklad skopa samlar de upp grövre material, men lämnar finare material kvar. Även med en taggad skopa skulle man säkert fått med en del fint material, men inte i samma utsträckning.

Efter rensningen såg stranden – enligt min uppfattning – inte ut som en badstrand ska se ut om man vill ha en så inbjudande och naturlig strand som möjligt. I stället påminde stranden om ett grustag med hjulspår och högar som hade tippats och lagts vid kanterna.

Anledningen till högarna vid sidorna kan man fundera på. Kanske var förklaringen att föraren ansåg att materialet inte motiverade bortforsling, men heller inte borde återspridas på strandytan? Högarna ger hur som helst ett trist utseende och bidrar till grustagskänslan.

Det estetiska är naturligtvis en smaksak. Frågan om att få bort tången går före. De torra små tångruskor som låg här och där på stranden och utspritt grus lyckades maskinisten avlägsna under tre timmars skrapande och lastande. Tyvärr följde flera kubikmeter fin sand också med som kördes bort.

Jag vill påstå att jag med kratta och ett par hinkar hade gjort jobbet snabbare än tre timmar och utan skador på stranden. Det fanns från början inga jättemängder med material som behövde tas bort. Det var framför allt torr och lätt tång samt grus en bit upp på stranden.

Tångbältet i vattenbrynet hade krävt en större insats, tung och blöt som den är. Uppskattningsvis hade kanske 4-5 personer behövts under samma tid. Då hade vi dessutom fått köra bort tången, kompostera eller paketera den – alltså det som vi diskuterade i Möllekuriren.

En sådan handgriplig aktion hade bara delvis löst problemet, men hade gjort det utan kostnad och inte fått stranden misshandlad. I stället hade det blivit en vacker strand utan grustagskänsla, och vi hade fått behålla den fina sanden, skonat miljön och sparat uppskattningsvis fem tusen kronor.